

ÍNDEX

Nota de l'autor.....	9
Presentació	13
1. Al terrari	21
2. Revelació	31
3. Llàgrimes d'alegria.....	33
4. Llàgrimes de tristor, de pena, de nostàlgia	37
5. Llàgrima de por	41
6. Les llàgrimes d'impotència (la llàgrima de ràbia i la de decepció).....	43
7. Llàgrima de pietat.....	47
8. Les llàgrimes fosques (la llàgrima de res- sentiment, la de gelosia, la d'enveja, la fàcil i la fingida)	49
9. Llàgrima d'acceptació i llàgrima de resig- nació.....	55
10. Llàgrima de culpa i llàgrima de remordi- ment.....	57

11. Llàgrima de gratitud, llàgrima de satisfacció i llàgrima d'alegria.....	61
12. El sospir	63
Epíleg.....	67

NOTA DE L'AUTOR

He escrit aquest llibret gairebé d'una tirada, en dos o tres dies, però s'ha anat covant al meu cor molt temps, anys potser. A més, com més gran em faig, més ploro... Soc un ploraner! Per això també m'ha estat fàcil escoltar les meves llàgrimes. Quina sort!

Per repassar i retocar aquest llibret, però, sí que he trigat molt més temps. Sempre hi havia algun detall per corregir, per afegir o que em semblava que calia explicar millor. Fins que ho he tancat: ho dono per acabat.... Ja està! Estigui com estigui. Si no, no acabaré mai, sempre es pot millorar alguna cosa.

Aquesta decisió, i, dins de la seva perfecció, aquesta opció per la imperfecció, també me l'han mostrat les llàgrimes. Les llàgrimes, quan deixem que arribin als nostres ulls, també ens parlen de

decisió, amb tot el que implica: a la vida cal caminar, malgrat tot, encara que no recordem quantes vegades hem caigut i quantes ens hem tornat a aixecar.

Una llàgrima sempre és decisiva perquè sempre és plena. Mai es plora a mitges ni sense cap motiu. Una llàgrima és l'expressió més pura d'un sentiment que m'arriba a la pell, sense repetició possible, sense matisos. Cada llàgrima és una oportunitat única. Per això cada llàgrima, en el fons, és perfecta. I és per això també que les llàgrimes sempre ens fan més grans.

Potser, entre les lluentors de la pell amarada per una llàgrima, sempre s'hi amaga una promesa de felicitat.

Josep Maria BASTÉ

PRESENTACIÓ

Generalment s'accepta que els humans són els únics animals que emeten llàgrimes a causa de les emocions.

(De la *Viquipèdia*)

Tots tenim el cor ple de llàgrimes... o, millor dit, tothom té un cor capaç de plorar, capaç de vessar llàgrimes d'alegria, de tristor, de pena, de por, de ràbia, de nostàlgia, d'orgull o de satisfacció. El nostre cor és tendre encara que, a vegades, hem deixat que s'endureixi. I poques coses millor hi ha que les llàgrimes per tornar a entendre-lo.

Un cor endurit, que potser no recordi quan va plorar per darrer cop, és signe de gran feblesa, d'una vida covarda, empobrida i miserable, plena de pors i enemics. Només els valents saben plorar. Per això, mentre el cor no s'atreveix a plorar, les

llàgrimes que volen sortir puguen fins a la gola i hi fan un nus... el nus a la gola que tantes vegades anuncia les llàgrimes als ulls. No deixis mai que les teves llàgrimes es quedin aquí i tornin al cor, una llàgrima que no t'has atrevit a plorar pot acabar fent molt de mal, perquè es pot podrir al cor. És clar que també a vegades les llàgrimes aprenen a no aturar-se a la gola, a pujar fins als ulls i omplir-los amb sorprenent facilitat. Tampoc és això... la facilitat expressa el domini amagat del cap sobre les llàgrimes. Això les empobreix, els pren el sentit. Les llàgrimes no són un instrument per desarmar l'altre, són l'expressió sincera d'un cor honest. No hi ha res més ple que una llàgrima sincera.

Les llàgrimes són sempre una revelació, fins i tot encara que no arribin als teus ulls. Per això també et parlen des del neguit que les anuncia i des de la pau serena que arriba després de ser plorades, des de l'esforç i la tensió que les han precedit i des de la passió que les acompanya, com en el plor sincer del nadó, o també et parlen des del silenci estremidor amb què les plorem quan ja som grans... Perquè les llàgrimes no arriben mai als teus ulls per casualitat.

No hi ha llàgrimes sense motiu, com tampoc no hi ha llàgrimes d'indiferència. No et cansis mai de buscar els motius de les teves llàgrimes. I és que les llàgrimes sempre són una oportunitat que arriba en el moment adequat, encara que potser sigui inesperat. Aquest moment també té un sentit que espera ser descobert. Tampoc no hi ha llàgrimes inoportunes.

Les nostres llàgrimes madures sempre es ploren en silenci, potser en solitud o en companyia, potser d'amagat o enmig de la gent, potser el dia més lluminós o des de la nit més fosca, potser en la festa més gran o des del dol més amarg. Sigui com sigui, però, les llàgrimes que neixen al cor sempre es ploren en silenci. Aquest és el silenci íntim, apassionat, de les llàgrimes. No es pot plorar sense aquest silenci que és passió. Per això, una llàgrima plorada amb emoció sempre és una llàgrima furtiva. I potser per això, també, no hi ha res tan íntim ni tan perfecte com una llàgrima. El cor es dona en les llàgrimes que arriben als teus ulls, el cap calla reverent i només parlen les llàgrimes, enmig del silenci ple que han creat. Tant li fa si escapen o no a

la mirada dels altres. Si escoltes aquest silenci, serà fàcil saber què et diu. Per un cor sincer, el silenci de les llàgrimes també és una revelació.

I el color? De fet tu mateix ho pots veure, les llàgrimes semblen transparents i, per tant, diríem que no tenen color. Però... segur? En el fons, si t'hi fixes, sí que totes guarden un color que només mostren quan són plorades. El més evident és el color de les llàgrimes fosques, perquè és el que més fàcilment pots reconèixer si vols. Però, potser, és que el que tenen les llàgrimes, més important que no pas un color, que a vegades ens pot costar de veure, és el to, que també ens parla de la seva duresa o la seva suavitat, de la seva fredor o la seva escalfor, com el to fresc, blau cel lluminós, de les llàgrimes de felicitat, el to íntim terra rogenic de les càlides llàgrimes de satisfacció o el to flama brillant de les llàgrimes que plorem amb més passió. Entre el rastre dur i fred de les llàgrimes d'impotència i el to suau i càlid de les llàgrimes de satisfacció tu pots sentir que, si hi ha llàgrimes fosques, també n'hi ha de lluminoses. Sempre. El

to i el color de les llàgrimes és un secret que també espera ser descobert, i que també és revelador.

Però sempre hi ha un reflex d'alegria en el fons de cada llàgrima, sigui del que sigui, i aquest reflex sempre pot ser la llavor de la seva transformació. A més, a vegades, enmig de les llàgrimes d'alegria més intensa, un sospir també pot arribar de sobte als teus llavis. Només les llàgrimes d'alegria íntima saben acompanyar un sospir. Si això et passa, deixa't portar per la pau infinita que t'arribi amb aquest sospir. Perquè una sola llàgrima ja és plena i un sol sospir, també, per això un sospir embolcallat per una llàgrima sempre obre la porta a un moment infinit. Estigues atent.

I també hi ha un punt de dolor en cada llàgrima. Encara que no en parlem gairebé, sempre hi és. Perquè les llàgrimes sacsegen el cor, igual que omplen els ulls. Potser aquest dolor finalment ens farà plorar llàgrimes d'alegria o de satisfacció, però sempre hi és present en algun moment i d'alguna manera. I el dolor no és fàcil ni agradable, per això també només els cors valents saben plorar,

perquè saben travessar el desert del dolor i escoltar-lo, perquè no li tenen por, i perquè saben confiar. Encara que només sigui amb un punt, el dolor sempre hi és, també, quan neix una llàgrima sincera.

Ja veus: el moment i el sentit, el silenci, el color, el to, l'alegria i el sospir, la fredor i l'escalfor, el dolor... No deixis passar totes aquestes oportunitats. Mira el món de la manera, sempre nova i sincera, dels ulls nets per les llàgrimes que han nascut al cor. Les llàgrimes sempre es ploren entre la intimitat i la immensitat, entre el present i l'eternitat. Cada llàgrima embolcalla un sentiment, i, per això, les llàgrimes sempre són una invitació a créixer que vol ser aprofitada. Son un repte a viure la vida més intensa. Tenen amagada una força brutal...

Aquesta és la història d'una llàgrima que et vol convidar a mirar les teves, de llàgrimes. És la història d'una llàgrima que va voler esperar el seu moment, que va estar sempre a punt, però que sempre va ser exigent amb el cor que la guardava. I és que tu també, en el fons del teu cor, sempre tens una llàgrima que espera ser plorada amb alegria.

Sólo para ver sirven los ojos, solamente para ver,
se ha creído —se sigue creyendo—.
Y así los ojos que no lloran se confunden.

MARÍA ZAMBRANO

I és que tu també, en el fons del teu cor, sempre
tens una llàgrima que espera ser plorada amb
alegria.

AL TERRARI

Un dia d'estiu, el pare ens va proposar anar al zoològic. Va pensar que seria una sortida divertida, que passaríem un matí diferent. Hi aniríem tots: la mare i el pare, el meu germà petit, l'Albert, que té set anys, i jo mateixa, la Nora, que en tinc quinze, i que diuen que estic insuportable moltes vegades. La veritat és que a mi no em venia massa de gust, a més, no entenc massa això de visitar una exposició d'animals engabiats. Però en fi, vaig dir que sí, perquè no diguin que sempre dic que no! Diuen que les sortides familiars són necessàries pel bé de tots, no?

Doncs això... ja ens teniu als quatre comprant l'entrada i començant la visita. El meu germà semblava força interessat per tot plegat, no ho entenc. Ara no us explicaré tota la visita, el que vam veure, el que vam menjar per esmorzar, les

fotografies que vam fer... aniré al gra perquè el que em va passar va ser realment increïble.

Va ser en arribar al terrari, on viuen els rèptils enmig d'una calor humida i enganxosa (uf!!!). Allà hi havia un espai, una mica més gran i amb un llac artificial al mig, on hi havia quatre o cinc cocodrils molt grans. El llac també tenia una sortida, per sota l'aigua, a un espai a l'exterior, més o menys igual de gran. Hi havia dos cocodrils a fora, immòbils, com prenent el sol, n'hi havia dos més a l'aigua, tot just treien els seus ulls per sobre la superfície, i el cinquè era a l'espai interior, que tenia el sostre transparent, com petrificat al costat del vidre que li feia de reixa. Jo me'l vaig quedar mirant, érem a poc més d'un metre de distància però, és clar, amb un vidre, suposo que blindat, entremig.

Realment semblava una estàtua... ben bé com qualsevol estàtua del parc. Però tenia dos detallets que sí que mostraven vida, el primer era el ventre, estava estirat a terra però, malgrat això, el moviment compassat de la seva respiració es feia visible en el ventre i en la papada (tenia el cap una mica aixecat) allà la seva pell era clara i no semblava tan dura.

L'altre detall, el que em va cridar més l'atenció, va ser l'ull. Com que estava de costat jo només li veia un ull, però no el tenia tancat com els dels seus germans que també prenién el sol, tenia l'ull ben obert, era gran i profund, una mica vidriós i molt, molt fosc. No parpellejava. Em vaig quedar mirant aquell ull que em semblava misteriós i poderós alhora. Era realment captivador.

De sobte, vaig sentir una veu, que no era la meua, dins del meu cap. La vaig sentir clarament:

—Hola Nora!

Què? Qui? Vaig pensar una mica espantada. La veu va repetir:

—Hola Nora! No tinguis por! Soc el cocodril que tens davant.

Apa! I què més! Potser estic una mica sonada, però no tant, vaig pensar. A més, aquell cocodril semblava sentir els meus pensaments:

—Sí, soc jo... segueix mirant el meu ull! Tothom pot parlar amb els cocodrils si vol, de fet amb qualsevol animal es pot parlar, no només amb gossos i gats, saps? (és clar que jo vaig pensar que només els sonats parlen amb els gossos i amb els

gats) només ens has de mirar els ulls (l'ull) com ho fas tu, només ens has de mirar profundament, com si no fessis res més ni tinguessis res més al cap en aquell moment.. i llavors també ens podràs escoltar i podrem parlar, això sí, no hem d'estar gaire lluny, per poder sentir-nos. Feia molt temps que ningú no em mirava com tu ho acabes de fer, per això m'he decidit a dir-te alguna cosa. Ja veus, la mirada és molt poderosa, la nostra mirada ens pot portar a llocs que ni tan sols sabem que existeixen. Només es tracta de mirar de veritat.

© del text: Josep Maria Basté Framis, 2018
© de les il·lustracions: Bernat Basté Selva, 2018
© d'aquesta edició: Pagès Editors, S L, 2019
C/ Sant Salvador, 8 - 25005 Lleida
editorial@pageseditors.cat
www.pageseditors.cat
Primera edició: gener de 2019
DL: L 5-2019
ISBN: 978-84-1303-047-0
Imprès a Arts Gràfiques Bobalà, S L

◀ imprès a **lleida** ▶

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només es pot fer amb l'autorització dels seus titulars, llevat de l'excepció prevista per la llei. Adreuevos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos, <www.cedro.org>) si necessiteu fotocopiar, escanejar o fer còpies digitals de fragments d'aquesta obra.